

переглянути порядок правової оцінки одержаних результатів, визначити загальні принципи допустимості застосування науково-технічних засобів у кримінальному процесі. Сучасні науково-технічні досягнення, з одного боку, і збільшення обсягу завдань боротьби зі злочинністю, з іншого боку, об'єктивно створюють потребу (і можливість) активізації використання науково-технічних засобів і методів у процесі розкриття і розслідування злочинів.

Однак вирішення зазначених завдань у кримінальному процесуальному законодавстві стане лише одним із невеличких елементів, що може покращити якість розслідування злочинів. А у поєднанні з реформами, що відбуваються у МВС України останнім часом та високою кваліфікацією спеціалістів, навіть невеличкі зміни можуть підвищити швидкість та об'єктивність розслідування злочинів та підвищити довіру громадян до правоохоронних органів, що в свою чергу стане вагомим кроком до побудови держави про яку ми мріємо.

Близнюк К.В., слухач 2-В курсу
навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: кандидат юридичних
наук, професор Весельський В.К*

**ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ
НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ
ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, УЧИНЕНИХ
ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ
СВОЇХ ПОВНОВАЖЕНЬ**

До набрання чинності КПК переважна більшість негласних слідчих (розшукових) дій, регламентованих главою 21 КПК України, проводились як оперативно-розшукові заходи, що регламентовані Законом України Про оперативно-розшукову діяльність, відомчими наказами, які мали гриф таємно, цілком таємно. Отримана внаслідок їх проведення інформація використовувалась у доказуванні на досудовому слідстві та суді за

умови, що такі дії не розшифровували форм та методів оперативно-розшукової діяльності, які становлять державну таємницю.

Кримінальний процесуальний закон України у ч. 1 ст. 246 не дає чіткого визначення поняття негласних слідчих (розшукових) дій, а лише зазначає, що вони є різновидом слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню. [1]. Система негласних слідчих (розшукових) дій надзвичайно широка. Безперечно, що використання можливостей всіх негласних слідчих (розшукових) дій при розслідуванні злочинів, вчинених з використанням службовою особою своїх повноважень просто неможливо. Неможливість проведення комплексу всіх вищевказаних негласних слідчих (розшукових) дій пояснюється декількома чинниками. Така категорія злочинів, як вчинених з використанням службовою особою своїх повноважень має свою специфіку. Зазвичай, особи, які вчиняють дані злочини, добре орієнтуються в сучасному законодавстві, мають ґрунтовні знання у сфері економічної діяльності, між ними існують тісні корупційні зв'язки. Крім цього, у більшості випадків у слідчого просто не має часу використати можливості всіх слідчих (розшукових) дій. Ці та інші обставини дають можливість приховувати злочинну діяльність та протидіяти розслідуванню. Зазначені обставини спонукають слідчого вибирати найбільш ефективні негласні слідчі (розшукові) дії, які здатні дати позитивний результат.

Розглядаючи систему негласних слідчих (розшукових) дій, визначених кримінальним процесуальним законом, варто відмітити, що загалом за замістом вони корелюють із оперативно-розшуковими заходами, які проводяться в межах прав оперативних підрозділів, визначених ч. 1 ст. 8 Закону України Про оперативно-розшукову діяльність [2].

У практиці розслідування злочинів, вчинених з використанням службовою особою своїх повноважень найбільш ефективною негласною слідчою (розшуковою) дією є зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Вона полягає в контролі за телефонними розмовами підозрюваних та інших осіб, тобто негласному проведенні із застосуванням відповідних технічних засобів, у тому числі встановлених на транспортних телекомунікаційних мережах, спостереження, відбору та фіксації змісту телефонних розмов, іншої інформації та сигналів (SMS, MMS, факсимільний

зв'язок, модемний зв'язок тощо), які передаються телефонним каналом зв'язку, що контролюється.

Крім цього, значну кількість інформації по даній категорії злочинів можливо отримати при обстеженні публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК).

З метою фіксації за пересування уповноваженої особи, її контактів, поведінки, перебування в певному, публічно доступному місці, або застосуванні з цією метою спеціальних технічних засобів для спостереження застосовується спостереження за особою, річчю або місцем (ст. 269 КПК).

Також у більшості проваджень застосовувався аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270 КПК). Аудіо-, відеоконтроль особи та місця полягав у застосуванні технічного обладнання у публічно доступному місці з метою фіксації відомостей (розмов, поведінки осіб, інших подій), які мають значення для кримінального провадження тяжкого або особливо тяжкого злочину, без відома присутніх у ньому осіб.

Крім того, аудіо контроль особи та місця здійснювався як епізодично на час перебування службової особи та інших осіб у певному місці (проведення зустрічей тощо) так і безперервно (цілодобово з фіксацією та обробкою інформації) на час, визначений слідчим суддею, який надав дозвіл на його проведення.

Важливо врахувати також те, що всі негласні слідчі (розшукові) дії мають один критерій отримання санкції на їх застосування - ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

Як висновок, слід зазначити, що специфіка проведення негласних слідчих (оперативних) дій передбачає необхідність слідчому самостійно приймати рішення щодо їх проведення, виходячи із матеріалів справи та слідчої ситуації складеної на той етап розслідування. Проведення тієї чи іншої негласної слідчої (розшукової) дії потребує від слідчого певних знань, умінь та навичок, яких сьогодні нажаль у більшості не має в достатній мірі.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

Смикова Ю.В., слухач 2-В курсу навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Комаринська Ю.Б.*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПІД ЧАС ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ, ЯКА ВЧИНИЛА КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Сьогодні ні в кого не викликає сумнівів, що успіх будь-якої людської діяльності, у тому числі й такої специфічної, як розкриття злочинів, прямо залежить від рівня забезпечення необхідною інформацією. Саме кваліфікований аналіз і синтез інформації про об'єкти, що були причетними до події злочину, отриманої з різноманітних джерел, її інтерпретація, уміле використання лежать в основі розкриття злочинів [1, с. 94].

Необхідність накопичення й обрання інформації для неодноразового використання в майбутньому свого часу ініціювала появу величезної кількості інформаційних систем у різних сферах людської діяльності. Сьогодні своєрідним підґрунтям удосконалення основ інформаційного забезпечення розслідування стала інформатизація суспільства, зростання ролі інформації в управлінні та вирішенні найрізноманітніших завдань. Указані технології надають обліковій діяльності іншого якісного витоку розвитку. Завдяки інтеграції різних за змістом і формою відображення даних з інформаційних масивів створюються інформаційні системи, що включають величезну кількість розподілених баз даних з можливістю доступу до інформації з будь-якої віддаленої точки доступу через ядро інтегрованого банку даних [2, с. 3-4].

Сучасним різновидом накопичення, узагальнення та подальшого використання під час розслідування кримінальних правопорушень є психологічний портрет злочинця (І П ІЗ). При створенні ІІ ІЗ застосовується різновид методу моделювання